

PRIS 20 KR

Ivan Grönqvist med dottern Inger.

Affärerna på Ljungen

Den 7 maj 1945 var flaggorna i topp över hela Sverige. Det hade blivit fred. Efter flera års krig hade äntligen kanonerna tystnat. Europa kunde börja hoppas igen.

Näväl, den dagen kom jag med tåg till Höllviken. Vädret var vackert. Jag minns tydligt att björkarna vid stationen börjat grönska. Jag skulle börja som yngsta biträde i Grönqvists speceri- och mjölkaffär, vilken var belägen i de lokaler vid Falsterbovägen där det nu är blomsteraffär, ungefär mittför Handelsbanken.

På den tiden fanns minst fyra speceriaffärer i själva Höllviken. Grönqvist, Solidar, Wendts på Falsterbovägen och Johan Nilssons på Möllvägen.

Höllviken då var mycket mer än nu en som-

marort och affärerna hade sin största omsättning under den varma årstiden. Vinterhalvåret var lugnt, dagskassorna var ganska små, men omkostnader var väl också låga. Jag hade 45 kr i månaden plus kost och logi.

Varuutbudet var helt annorlunda än nu, egentligen köpte hushållen endast basvaror, annat fanns inte. Mycket var ransonerat. Jag minns inte när bröd och socker blev fritt.

Kaffekupongerna var kvar längst. 125 g skulle räcka en månad enligt vad jag minns. Alla importerade varor var sällsynta.

Inredningen bestod mest av lådor och nästan allt såldes i lös vikt. Man vägde upp i pap-

fortsättning på sid. 2

Från Sillabör till Snabbköp.

SEDAN SIST

Vi har nu kunnat avbörda oss arbetet med *Från Sillabör till Snabbköp* och det känns uppriktigt sagt väldigt skönt. Under detta arbete ha en del andra ting blivit liggande. Till detta hör arbetet med hemsidan och att göra den aktuell.

Vi har alltså en hemsida som ligger ute: www.calluna.nu. Den är just nu i ganska dåligt skick men vi lovar att till hösten skall den ha ett aktuellt innehåll och bli mer läsvänlig.

Vi skulle vara mycket tacksamma om någon medlem skulle kunna hjälpa oss till att börja med och sedan bli den vi kan luta oss mot i dessa datafrågor.

Ni har säkert sett i tidningar eller hört i radio att Ljungensonen *Mikael Neumann* samlat melodier och texter både egna och andras i en CD. Efter att ha spelat den några gånger så får man känslan direkt att här något som vi saknat. En beskrivning i ord och ton som be-sjunger vår bygd och de udda personer som levde och verkade. Ett kulturarbete i musikens värld som det kan te sig när det är som bäst. Vi önskar Mikael lycka till.

De medlemmar som vill köpa CD:n kan göra det under vår adress, antingen per telefon 040-45 11 48 eller mail ingemar.h.johansson@swipnet.se. Skivan kostar 100 kronor plus ev. porto. *ihj*

Vi gratulera

En förening i kommunen som äntligen fått möjlighet att utöva sin verksamhet på ett bättre sätt. Vi tänker naturligtvis på Kämpinge gymnastikförening vars hall har börjat byggas och skall stå klar i januari 2004.

Kommunen satsar nu friskt tillsammans med föreningen på denna nya hall. Hallen utgör en del av den friskvårdssatsning som nu sker. Föreningen har under de senare åren arbetat under svåra förhållanden. Lokaler och hallar har inte räckt till. Antalet medlemmar har stigit och föreningens framgångar i Sverige och Europa och världen har varit stora. En insats för barn och ungdom vars sociala betydelse inte kan mätas i pengar på vanligt sätt, utan värdet syns i den entusiasm

Ivan Grönqvist med dottern Inger.

perspåsar och notorna räknades för hand. Slutsumman slogs in i en kassaapparat som vedades för hand.

Vellinge mejeri levererade mjölk, grädde, ost och smör. Mjölken kom i stora kannor som förvarades i en gjuten vattenkyld bas-säng. Kunderna hade med sig kannor och snipor där mjölk och grädde mättes upp. Någon värme fanns inte i mjölkaffären. Det var inte särskilt behagligt att jobba där någon längre tid.

Kylskåp fanns oftast inte, varför det åtminstone på sommaren handlades mest varje dag.

Malmömejeriet började 1948 leverera mjölk i glasflaskor.

Grönqvist hade en paketykel. Den användes bland annat till att köra ut mjölk till kunderna. Vilken service! Vi biträden körde gärna den turen, ty två av kunderna turades om att bjuda på kaffe, antagligen E4 surrogat, men i alla fall. Till detta fick vi scones.

Arbetstiden var mellan åtta på morgonen till sex på kvällen, även lördagar. På sommaren även på söndagar mellan åtta och tio. Efter det skulle mjölkmått och kärll diskas.

Efter att ha arbetat och bött på annat håll några år, flyttade jag tillbaka till Höllviken i början av 60-talet. Affären hade då överlåtits. Sortimentet hade utökats och förpackade produkter ersatte mycket av försäljningen i lösvikt. Mjölken kom nu i pappersförpackning. Allra först i tetrapack, en pyramidliknande sak, som det var omöjligt att hålla ur utan att spilla.

Nu började frysar och kylar göra sitt intåg

i butiker och hushåll. Många affärer byggde fryshus och hyrde ut frysfack.

Jag flyttade sedan till Tage Nilssons filial på Fädriften/Sveavägen. Där var till att börja med endast öppet sommartid. Det var en liten bod med gammal inredning, men väldigt mysig. Den byggdes om till självexpe-diering och när Gya var färdigbyggt hade vi öppet året runt. Butiken revs senare och en ny affärslokal byggdes.

»Tages« på Mölllevägen minns jag från början av min Höllvikentid mera som en lanthandel med bageri. Det var skönt att få komma in till bagarna och få ett nybakat wienerbröd.

Oräkneliga ljusa och mörka bullar har distribuerats därifrån till kunderna på Näset.

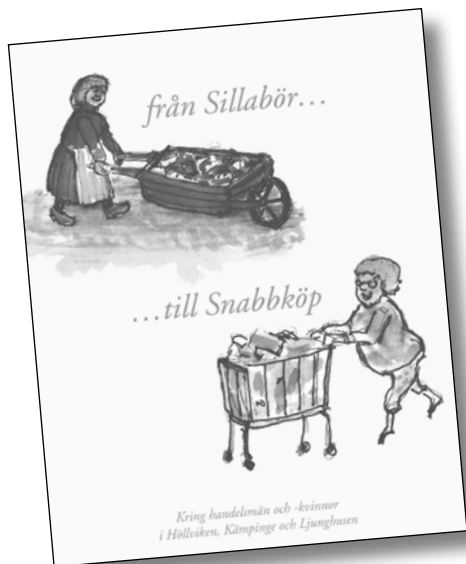
Vi biträden utanför Grönqvists 1945.

Bullar såldes också på torgdagarna. Strax efter kriget skedde utkörningen med häst och vagn. Ännu idag frågar före detta kunder om det går att få receptet på bullar och bröd från Tages. Mig veterligt har det inte lyckats.

På Møllevägen jobbade jag många år. Affären såldes 1989 och bageriet lades ner. Konkurrenten blev för stor och småaffärerna bar sig inte längre. De stora butikerna tog över. Mitt sista affärsjobb slutade 1991 i och med att butiken stängdes för alltid.

Det har varit ett arbetsamt men roligt jobb. Jag har lärt känna många trevliga människor. Inom handeln har mycket förändrats under de år jag varit verksam, det är väl så det skall vara.

Skriver en som varit bakom disken i många år.

Ovan ses bokens omslag som är tecknat av Anders Carlström.

Nedan en av många annonser som inte fick plats i boken. Flera andra kan ses på andra sidor i detta nummer.

Höllvikens kött- & charkuteriaffär

Innehavare G. STENKILSSON.

Prima kött, fläsk, och hemlagade charkuterivaror tillhandahållas dagligen. Hemskickas på begäran.

— Tel. 149. —

Boken om butikerna

Från Sillabör till Snabbköp har nu kommit ut och finns bland annat att köpa på biblioteken i Höllviken och Skanör, ICA Toppen och CoopKonsum i Höllviken samt i en del av de butiker som nämns i boken.

Det har tagit oss lång tid att få ihop texter och samla in bilder till boken, men vi har å andra sidan bara hört gott om den färdiga boken från de som hunnit läsa den.

Vi tackar alla som hjälpt till med texter, bilder, faktagranskning och korrekturläsning.

Allt kom inte med

Det blev till slut både bilder och texter över. Så nu passar vi på att visa upp något av det som blev kvar på skrivbordet. Se även annonserna på sidan 7.

En liten historia som inte kom med är den om hur Sven och Maja Hansson köpte affären vid kanalen:

Sven och Maja hade 1950 placerat en kiosk på en tomt mitt emot Henry Perssons affär på Falsterbovägen. Stugan som familjen bodde i var dock för trång och Sven lade efter något år in om bygglov på ett hus. I väntan på bygglovet började han markera ut och gräva lite på grunden. Persson undrade vad som var å färde och skickade ut en spejare i form av springpågen. Då Sven fick frågan om vad hålet skulle bli gav han på skämt svaret att här skall byggas Självköp enligt amerikanskt modell!

Några dagar senare blev Sven och Maja inbjudna till Perssons som erbjöd dem att ta över hans affär och bostad då han inte kunde se att det fanns plats för två affärer.

På så sätt blev Hanssons aldrig bygga någon ny bostad och fick dessutom en affär!

deltagande ungdomar och ledare lägger ner i både med och motgång. ihj

Jag träffade Ljungenpågen Åke Cato i ett sammanhang. Vi talade om förändringar här nere och han fråga om föreningens namn. Jag förklarade då att vi föredrog att man använde namnet *Ljungen* när man talade om trakten. *Calluna vulgaris*, är vanlig ljung på latin. Åke blev väldigt glad över detta och skickade oss boken *Utsikt från gågatan*. I det kåseri vi här publicerar använder han just detta »oskick» som utgångspunkt och sätter på sitt fina sätt punkt för diskussionen.

Boken innehåller för övrigt flera bitska och raljerande kåserier, väl värda att läsas. ihj

Sedan sist har vi också haft årsmöte i föreningen. Barbro Gunnarsson hade av sagt sig omval och till ny styrelseledamot valdes Etty Jönsson.

Vi tackar Barbro för det arbete hon lagt ner under åren. Vi kommer även fortsättningsvis att be henne om hjälp, inte minst då vi åter samlar Callunafläckorna för nya uppgifter.

Vi återkommer med en presentation av Etty.

Årets KulturPenningmottagare, Susann Persson, berättade om den Bibliska Trädgården.

Alla medlemmar är för övrigt välkomna att besöka denna vid Stora Hammars nya kyrka. Tag gärna med vänner och bekanta. Se *Agendan* på sidan 8.

Hör gärna av Dig till oss med kommentarer och påpekanden. Det är Du som sitter på den historia vi vill förmedla!

På *Ljungen 17*, beräknas utkomma kring den 16 september. Material oss tillhanda i slutet av augusti.

Gå med i
KULTURFÖRENINGEN
CALLUNA

Sätt in 75 kr på
postgiro 250862-0

Södra Ljunghuset

För att förklara tillkomsten av Södra Ljunghuset börjar vi i maktens korridorer genom att citera Nils Jeppssons lilla skift med titeln *Skanör-Falsterbo och Ljunghuset i äldre och nyare tider*.

Efter en lång tid som från 1795 då Norra Ljunghuset bebyggdes och ända fram till 1848, har säkerligen frågan om ett hus på södra stranden diskuterats många gånger. Efter flera påminnelser måste saken dock ordnas.

Vi anföra härmed protokollet från stadens äldsta vilket protokoll varit på remis från Kungl. Hushållnings-Sällskapet och Kungl. Maj:ts befallningshavande för att slutligen få frågan avgjord.

Memorialet är av följande lydelse:

»Den skrifwelse Konungens Befallningshafwande den 3:dje innewarande månad aflåtit till Magistraten, är kommunicerad Stadens äldste, för att meddela upplysning om hwad som blifwit åtgjort, i anledning af Kongl. Hushålls-Sällskapets sammanträde här i Staden den 7: de sistl. februari.

Protokollet som då hölls wisar, att hwarken Hushållnings-Sällskapet ifrågasatt, eller Staden å sin sida bestämt någon wiss tid för verkställandet af den tillämnade husbyggnaden och nya planteringen å Gråbackarne, hwarest äldre planteringar blifwit förstörde genom åverkan af Landtboarnes kreatur.

Icke dess mindre blef kort efter Hushålls-Sällskapets härwaro, allmän öfwerenskommelse träffad om denna husbyggnad, som bör föregå planteringen, och verkställigheten uppdragen Stadens Äldste, hwilka redan uppköpt största delen af dertill erforderlige materialier och warit betänkte, att till nästa wår företaga detta arbete, derest icke, just som plats för byggnaden och den jordrymd dermed bör försenas, skulle afsynas.

Herr Grefwe Beckfriis (Börninge Gods) begärt stängseldelning, troligen i afsigt att förmå sina grannar, och deribland Staden, att taga del i hägnaden å hans anpart i Ljungmarken, oakadt Staden allt hittills ensam underhållit hela rågångsstängseln.

Denna omständighet föranlät Staden, att wid Landtmäteri-Conferensen den 23 sistl. augusti göra gällande sina i lag grundade anspråk, på grannarnes deltagande i sistnämnde stängsel; och då härwid

Från omslaget till Nils Wilhelm Lundhs roman »Ljunghuset« 1905.

ömsesidigt wäcktes fråga, äfwen om den owanligt bugtiga rågångens rättande i möjligast rak linea, hänsköts ärendet till antingen Ägodelnings- eller Härads-Rätten, -- hwilketdera kunna wi icke bestämt utsäga, emedan del af Landtmät-arens protokoll än icke erhållits, fastän både begärdt och lofwadt.

Emedlertid lærer Konungens Befallningshafwande gunstigt inse, att förenämnde byggnad och plantering, icke skäligen kan Staden påbörjas, med mindre den fortfarande kommer att bibehålla Gråbackarne, och dessa icke, såsom likwäl all anledning är att förmoda, derest rättning i rågångslinien winner bifall, emot ersättning i annor mark, öfwerflyttas på Landets område.

Beträffande flygsandsfältet omkring Falsterbo och detsammans förseende med trädstängsel, hwilken bör vara uppförd inom 2 år, hafwa de Äldste äfwen warit ange-lägne, att i denna del utan uppskof träffa förberedande åtgärder; men förinnan desse kunde widtagas, gjordes nödigt, att till rättelse ha del af Hushålls-Sällskapets Protokoll. Genom undertecknad Stadsförman begärtes derföre detta hos Sällskapets dåwarande sekreterare Herr Öfwer-Direktören Falkman, som lemnade det swar, att när Sällskapets Handlingar utkommo från trycket, skulle ett exemplar deraf bli öfwer-sändt till Stadens Borgmästare.

I slutet af juni månad hitkommo desse handlingar, och den 16:de påföljde juli blef bestyrkt transsumt deraf genom Magi-straten remitteradt till Stadens Äldste, på det de måtte samråda med öfrige delägarne i utmarken om verkställighetsåtgärderne.

Delägarne woro likwäl då, och äro än

till betydande antal wistande på sjöresor, hwarigenom hinder hittills uppstått för remissens fullgörande.

Det oakadt hafwa de Äldste icke warit overksamme, utan äro redan stängsel-linierne uppmätte, förslag uppgjortt öf-wer behofwet af trädwirke till stängseln, och större delen deraf uppköpt. Emedlertid fattas ännu omkring 130 å 140 st. ståndare, hwilka, derest de icke emot förmodan kunna in natura presteras af de hägnadsskyldige, äfwen komma att inköpas.

Inför Konungens Befallningshafwande, såsom skiljodomare emellan Staden och Hushållnings-Sällskapet, hafwa wi nu redowist hwad till datum är åtgjort; och hwad som återstår att tillgöra inom åtagen wiss tid, -- hoppas de Äldste, så wida inga opåräknade hinder tillstöta, ha verkställt i år eller senast nästa wårdag, ehuru det lån 400 Rdr Staden upptagit för behofwen, redan är hardt nära an-wändt.

Skanör den 25 September 1849.

J.E. Ekman

A.B. Lindh

L.H. Dyberg

N.P. Knutsson

Nils Lundström And. Pehrsson
Hans Jönsson Petter Ekberg«

Historien går vidare.

Fram på våren 1850 tog man sig för att ordna både det ena som det andra. Rågången blev rättad och ett större område blev tillagt städernas område. Detta område innesluter de i handlingen omnämnda gråbackarna samt platsen för det nyuppförda huset (Södra Ljunghuset).

Stängsel med vederbörlig grund kom också till stånd, och den vakthavande erhöll i arrende 12 tunnland jord eller rättare flygsand. Nu kunde städernas betesdjur ej vandra vidare och göra skada på skogsplantorna.

För att få ordning i lite släkthistoria får vi förflytta oss Norra Ljunghuset. Här var vakthuset färdigt och Ljungens gränser var vi denna tidpunkt reglerade. Platsen som grindvakt tillföll en Stefan Lindberg. Som senare efterträddes av en Per Jönsson, som tog hem spritvaror och sålde kaffegökar. I krogen vid vägen möttes bönder, fiskare och sjöfolk, ofta blev det ett vilt liv. Att borsta upp folk med knytnävarna var en vanlig företeelse. En gång om året kom länsman för att avsyna vägen. Ibland måste han ha två par hästar för vagnen, den djupa sanden var ej lätt att åka genom. Länsmannen stannade av någon anledning gärna länge på den ensliga krogen.

Södra Ljunghuset idag. Här buserar nu Ljungens golfklubbs juniorer.

Samtidigt som borgarna i Skanör lät uppföra vakthuset vid grinden blev två andra hus uppförda öster därom.

Det var Dragonen Jöns Olsson Rosenström född 1784 i Stäfvie (undertecknades farfars morfars far) och hans sväger, snickaren Nils Assarsson. Dessa båda män, då hemmahörande i St. Hammar hade vandrat ända till Börtinge Gods för att av Greve Beck-Friis få arrendera vardera en bit av Ljungen och där uppföra hus åt sig.

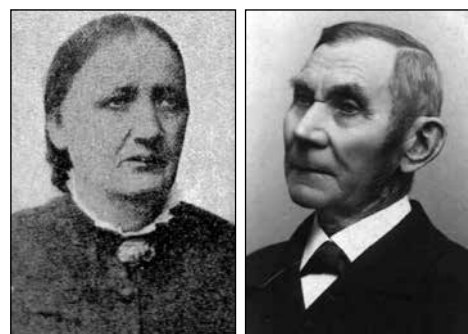
I äktenskapet mellan Jöns O. Rosenström och Kjerstena Assarsdotter föddes

sju barn, av dessa föddes fyra i Norra Ljunghuset. Men efterhand som de växte upp gav sig sönerna iväg från föräldrahemmet och bort över haven som sjömän, då de återkommer bosätter de sig i Skanör och får på olika sätt påverkan på stadens utveckling. Mest känd av dem alla var säkert »amerikanaren« Jeppa Rosenström, som gav stort ekonomiskt stöd till sina släktingar och bidrog till restaureringen av Skanörs Kyrka 1892.

Jöns O. Rosenström avlider sommaren 1846, och äldsta dottern Anna ingår äktenskap med Per Jeppsson från Hököpinge vilket är lika med den citerade Nils Jeppssons föräldrar. Lösningen blir att Anna och Per övertar arrendet av Norra Ljunghuset. Per tjänade extra genom att vara behjälplig på krogen i grannhuset. Men att övertala honom till att överta transporten av smuggelspriten hade ingen verkan. Då återstod inget annat än att finna på något sätt att få bort honom från

huset. I arrendeavtalet ingick att arrendatorn skulle inlämna en viss mängd brännertorv till Kämpingegården. Inspektören på gården David Flygare, själv inblandad i sprittransporten påstod att den inlämnade torven, inte höll den avtalade kvaliteten. På så sätt upphörde Per Jeppssons arrende av Norra Ljunghuset.

Men vid denna tidpunkt c:a 1851 hade uppförandet av Södra Ljunghuset blivit klar. Anna Rosenström och Per Jeppsson fick arrende på gården och flyttade in. Per verkade här som bonde men också som skogvaktare.

Anna Rosenström och Per Jeppsson på Södra Ljunghuset.

Vardagen på Södra Ljunghuset

På landsidan pressade ungsbogen på, nyplantering ingick i de vardagliga sysslorna. Bebyggelse och grannar var det långt till, och att ta sig till söndagens gudstjänst i Skanörs Kyrka var en promenad med stora påfrestningar. Vägar var praktiskt taget obefintliga och de som fanns var i uruselt skick. Havet och stormarna präglade även vardagen på denna utsatta plats, många fartyg strandade längs kusten. Flygsand, fanns både ute och inne.

Gården drevs som självhushåll, man hade kor och får och höns. Man odlade säd och potatis i den magra jorden.

En majdag 1868 svartnade himlen, temperaturen sjönk, och snön började falla. Det sägs att fåglar låg ihjälfrusna på marken, boskapen man sökte, hade vandrat till Skanör för att söka skydd. Säd och potatisfälten var svarta, hungersnöden kastade en mörk skugga över bygden. Men hjälp kom i form av mjöl och spannmål från Ryssland via Malmö och livet kunde gå vidare.

Året efter, dvs. 1887, dog Anna Rosenström-Jeppsson på Södra Ljunghuset, vid en ålder av 68 år. I äktenskapet med Per Jeppsson föddes sju barn varav fem på Södra Ljunghuset.

Jan Ringdahl, Staffanstorps

SIGTUNA LIVS

Innehavare: Reinborg och Frennert

— Tel. 45 06 62 —

Vi rekommenderar våra goda **CHARKUTERIVAROR, SPECERIER, KONSERVER, DELIKATESSER, FRUKTER, GLASS. — KIOSK — KONFEKTYRER**

Där nere på Ljungen

av Åke Cato

Om våren grips jag av en oemotståndlig längtan bort från gågatans glas och betong ut till landet ut till fåglarne.

Till Ljungen närmare bestämt. Näset säger folk nu för tiden, men jag föredrar Ljungen.

Det är ett vackert och poetiskt namn, som berättar om naturen på platsen, Näset är bara en trist geografisk angivelse.

Ingen sa Näset när jag var barn och ung.

Ljungen har alltid funnits i mitt liv.

Varje vår när skolavslutningen var överstånden och jag vederbörligen emottagit mina Bc:n ur klassföreståndarens hand flyttade vi till Ljungen.

På den tiden flyttade man nämligen till landet.

I dag är det ingen ordning på folks sommarboende. Man har två av allting och kan dimpa ner när man har lust utan att tänka på att lasta in radioapparater och brödrostar.

Vi fyllde Chevan och flyttade till Ljungen. Far som normalt var en rätt fridfull man blev alltid arg när vi skulle flytta. Han tyckte inte att nån klarade av att stuva tillhörigheterna på rätt sätt.

Väl nerflyttade var vi orubbliga, det var inta tal om att flytta in igen om det råkade regna nån dag, vilket det gjorde varenda dag i min ungdom.

Då och då, men ytterst sällan, hade man ärende till stan. En isande kyla slog emot en i trappen.

I lägenheten var rullgardinerna ner-rullade. Det knäppte högljutt i parketen. Kläppen i pendency hade stannat. Det var som i en av Ingmar Bergmans tidigare filmer.

På väg till Ljungen brukade min moder, alltid lika intresserad av sin omgivning, ha en katalog i knät, vilken hon då och då konsulterade.

I katalogen kunde hon utläsa vem som var ägare till den bil vi just blivit omkörda av eller mötte.

Jag är inte riktigt säker på att jag minns rätt, men nog har jag för mig att mor kompletterade bilnummerkatalogen med taxeringskalendern.

Mor odlade en viss sund nyfikenhet.

I dag skulle en sådan katalog bli så diger att man var tvungen att medföra den i en släpvagn efter bilen. Om man inte hade den på rom-disk förstås.

Men långt dessförinnan hade Ljungen kommit in i mitt liv. På den tiden jag endast var en baby hyrde mina föräldrar och deras vänner sommarhus på Ljungen, på Anders Olsvägen om jag inte har helt fel för mig.

Stranden i Höllviken kom därigenom att bli den plats där jag lärde mig gå.

Innan jag kom på det knepet fick min moder mödosamt dra pinnavagnen med det överviktiga spädbarnet på de sandiga vägarna och stigarna ned mot havet, vilket hade det goda med sig att det gav henne fysisk hälsa, starka armar och rosig hy.

Far och de andra gubbarna undvek kroppsansträngningar och ägnade i stället tiden åt att fullända sitt krocketspel. De tränade upp sina armmuskler genom att bära omkring och med jämna mellanrum lyfta sina grogglas, som på den tiden voro stora som papperskorgar.

Alla gubbarna – dom var väl i tretti-fyraårsåldern – hade kofta och vitkritade skor och rökte cigarrcigarret.

Krocket-spelet var rätt men hjärtligt, hade gula kort funnits skulle de stått som spön i tallbacken.

Ta chansen i snedläge! sa farbror Gustaf.

Det gjorde han själv några år senare då han chockerade umgängeskretsen med att ställas inför rätta och dömas för något ekobrott.

Farbror Gustaf kastades i fängelse och fick aldrig mer spela krocket med de andra farbröderna.

På kvällarna samlades nybyggarna till muntra måltider och sjöng snappsvisor. En var på Edvard Persson-melodin Skån-ska slott och herresäten och gick så här:

Här nere på Ljungen
här leva vi livet
Här glömma vi spliten
och striden och kivet
Här äta vi sexa
med smör, ost och sill
Och nubben därtill
kan vi få om vi vill

Ungefär. Det är några år sedan jag sjöng den och jag har därför tvingats att rekonstruera den tredje raden. Övriga rader torde dock vara korrekt återgivna.

Denna visa upprepades så ofta och texten var så pregnant och hade sådana poetiska kvaliteter att den, till skillnad från Bä bä vita lamm, Mors lilla Olle, Ekorrn satt i granen och andra mesigheter, fastnade i mitt minne och kom att bli den första sång jag framförde offentligt.

Mina föräldrar och deras vänner rördes till tårar när den lilla ljuslockige parveln stod där bland tallar och granar, och framförde Här nere på Ljungen med sin vackra gossopran.

Efter middagen gick hela sällskapet på promenad. Herrarna gick före och pratade om Hitler, damerna följde efter och talade om hembiträden. Såvitt jag minns låg Hitler rätt bra till och hembiträdena var mest besvärliga.

Folk som träder fram och harmset påstår att den och den minsann hade nazistsympatier i sin ungdom pratade bara goja: nästan alla hade nazistsympatier i Sverige på den tiden.

Det är ungefär som i dag.

Vi hade en industriman i bekantskapskretsen som framhärdade att det kanske inte stod alldeles väl till i det tyska riket och jag minns mycket väl att mor en dag sa:

Du förstår Åke, farbror Kalle är kommunist.

Inte för att det har med Ljungen att göra, men så var det. Det kan vara bra att veta för Dig som är ung och tror alla om gott.

På femtiotalet dansade den bleka ungdomen, till vilken jag hörde, på stora dansbanan i Höllviken, den som på grund av sin form, en cirkel och en rektangel, kallades Nyckelhålet.

Där dansade man tango med Irene och fick sista dansen med Majlis. Sista dansen innefattade förmånen att få följa Majlis hem, vilket man gott kunde ha mistat: det innebar en extra omväg i motvind på svarta höllvikenvägar, allt till priset av en förströdd kyss.

Det var, kan tilläggas, alltid motvind på Ljungen.

På Nyckelhålet såg jag för första gången Povel Ramel, Martin Ljung och en dam, förmodligen Brita Borg.

Den flugige baronen sjöng Tjo vad det var livat och Martin Ljung härmade en hammondorgel. Vad damen gjorde minns jag icke.

Så kom inte till mig och snacka om Näset.

Ljungen heter det och så pratar vi inte mer om det.

Vi tackar Åke Cato för att vi fick publicera detta trevliga kåseri ur boken *Utsikt från gågatan*, Malmö 1998.

Det finns lite olika versioner av visan om Ljungen. Skälv har jag en uppteckning från tidigt 1970-tal – vishäfte från en kräfts-kiva – där den låter sålunda:

Här nere på Ljungen
här leva vi livet,
här glömma vi oron
och splitet och kivet,
här tar vi en kräfte
med ost och med dill
och nubben därtill
skall vi ha om vi vill.

Tredje raden kan även låta:

här tar vi en tallrik
med smör ost och sill

Har ni andra versioner eller uppgifter om vem som en gång skrev texten så tar vi tack-samt emot både fakta och hörsägen.

HÖLLVIKEN

Porslin

glas och olika bosättningsartiklar.
Presentartiklar i olika prislägen.

I. Grönqvist.

E. Hansson

SPECERI- & DIVERSEAFFAR,
Höllviken, Tel. 316,

REKOMMENDERAS.

Dagligen nybakat kaffebröd från
eget hembageri.

SOLIDAR

Varubilar avgå varje lördag

fr. o. m. maj månad från Malmö till Kämpinge, Höllviken, Ljunghusen och Falsterbo. Order kunna inlämnas i Solidars speceributiker eller telefoneras in till Kontoret (namn-anrop).

Fiskbutik: A.-B. Malmö Fiskcentral, belägen vid Videholmsallén, Höllviken, öppen under sommarmånaderna.

SOLIDAR

Vid inköp av livsmedel gå till FUNDAHN'S

**Ett affärscentrum där allt finns att köpa i
Specerier - Konserver - Bröd - Mjölk - Kött
och Charkuterier - Fisk - Grönsaker**

Eget hembageri

- Fastighetens Damfrisering rekommenderas!

FUNDAHN'S - KÄMPINGE - Tel. 040/45 00 66

Firman grundad 1909

LÄSTIPS FRÅN CALLUNA

Böckerna finns att köpa på biblioteken i Höllviken och Skanör samt på ICA-Toppen i Höllviken.

Klippt & Klistrat

Trelleborgs Allehanda 9 oktober 1930:

Jakträtten på Ljungen missbrukas?

Verklig fridlysning av området ifrågasätts.

Naturskyddsvännerna hågade att taga upp saken

»Ljungens fridlysning är en fråga som alltmer tränger sig fram anser en insändare.

Det egendomliga stycke av skånska stranden som Ljungen utgör, äges av Skanörs stad.

Jakträtten på Ljungen upplåtes emellertid till en privat jaktvårdsförening. Denna i sin tur säljer individuella jaktlicenser, enligt uppgift mest till Malmöbor för – 40 kr om året!

Sällsynta fågelarter hotas med utrotning.

Samlade citat och sammanställningar ur tidningen:

»Man behöver icke vistas många dagar på området för att kunna konstatera att innehavarna av dess jaktlicenser icke äga nödig kännedom om fågelarterna, skriver insändaren«.

»Befolkningen i trakten bedriver även i mycket stor utsträckning skytte omkring Ljungen«.

»Det anses som en god gärning att skjuta smärre rovfåglar. Sådana erbjudas den fågelintresserade resenären i hur många exemplar som helst. Falsterbonäsets nya karaktär som mondän badort kräver också att särskild omsorg ägnas åt fågellivet på Ljungen och utefter stränderna«.

Därtill kommer att borgarna i Skanör vilka enligt gammalt bruk sedan urminnes tider ha för vana att gå på Ljungen och vid stränderna och jaga. De var förr i tiden ensamma på täppan. [...] när Lund och Malmö låg öde kunde knappast denna deras favoritsport betyda så mycket för fågelsträcken. Sedan tvillingstäderna blivit nära grannar med bebyggelsen österifrån på Ljungen är emellertid även denna traditionsbetingade fria jakt en faktor att räkna med.

Stationsinspektör JN och hr WJ ordförande resp. vice ordf. i Drätselkammaren visade sig vara mycket intresserade av fågellivet och

Agenda 2003

Skanörs bibliotek: *Skanör och Falsterbo - kontrasternas städer*. 10 juni - 30 augusti med visning lördagen den 5 juli kl 11-14 och lördagen den 9 augusti kl 11-14.

Tisdagen den 12 augusti kl 1800, träffas vi vid den *Bibliska Trädgården* vid Stora Hammars kyrka på Kyrkvägen i Höllviken. Susann Persson, vår KulturPenningmottagare, visar oss trädgården och berättar kring denna. Efter visningen tar vi kaffe och kaka inne i Kyrkans Hus där det finns tillfälle till frågor. Ta gärna med vänner och bekanta.

Den 3 oktober kommer vi att göra ett besök på *Fotevikens Museum*. Närmare detaljer kommer i nästa nummer.

förnekade inte att allt ingalunda var bra. Men de vilja icke vara med om att Skanörs borgare skola vidkännas förluster för en åtgärd som är ett riksintresse, och var framför allt angelägna att Skanörs borgare inte skulle mista rätten genom fridlysning. De hänvisade för övrigt till att den nyanlagda golfbanan icke skadat fågellivet däromkring. En ordförande i föreningen Måkläppen, CL Björkman vet att förhållandena inte är vad de borde vara och skall göra en undersökning. Doktor Rosenius tvekar inte och är entusiastisk för fridlysning. Golfbanorna är alls icke så ofarliga som det sägs. Han är också bekymrad över den alltmer ökade trafiken och bebyggelsen. Han säger också, med stort allvar, att röster t.o.m höjs för att dra en bilväg diagonalt över Ljungen, så att samfärdseln skulle vinna några minuter ned till Falsterbo. Nu går den enda vägen utmed norra stranden rätt på Skanör och viker därefter vinkelrätt ner mot Falsterbo. Tack vare detta har Ljungen kunnat behålla något av sin karaktär från fordom säger doktor Rosenius«.

Denna rapport är från en värld som bara ligger lite över 70 år tillbaka.

Vi återkommer med närmare upplysningar kring fridlysningen och jakträtten, vi vet hur det gick, men när?

ihj

På Ljungen ges ut av
KULTURFÖRENINGEN
CALLUNA

Styrelse

Ingemar H. Johansson
Christian Kindblad
Christer Holgersson
Bertil Lundahl
Peter Nilsson
Etty Jönsson

Redaktör

Christian Kindblad, *chb*
christian.kindblad@telia.com

Ansvarig utgivare

Ingemar H. Johansson, *ihj*
ingemar.h.johansson@swipnet.se

Grafisk form

Christian Kindblad

Tryck

Holmbergs, Malmö

Adress

KULTURFÖRENINGEN CALLUNA
V. Mölledalsvägen 18
236 34 Höllviken
040-45 11 48

Medlemskap

Sätt in 75 kr på postgiro 250862-0

Tidningen utkommer
med 4 nummer per år.

Återge gärna våra artiklar
men ange alltid källan.

Ljung, *Calluna vulgaris*

KULTURFÖRENINGEN
Calluna
DÅ OCH NU PÅ LJUNGEN